

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 7/09-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. januára 2009 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca vo veciach jej podaní z 24. júla 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., vedené pod sp. zn. Rvp 15671/08 až sp. zn. Rvp 16058/08 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 15671/08.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti L., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 14. apríla 2008 doručených 388 sťažností obchodnej spoločnosti L., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. F., B., v ktorých namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) vo veciach jej podaní z 24. júla 2006 urobených elektronickou formou a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Z obsahu sťažností vyplýva, že sťažovateľka prostredníctvom kuriéra 26. júla 2006 doručila okresnému súdu 388 návrhov na vydanie platobných rozkazov, ktorými sa domáha zaplata peňažných súm od jednotlivých dlžníkov. Návrhy na vydanie platobných rozkazov boli podané podľa § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona.

Sťažovateľka uviedla, že ku dňu podania sťažností ústavnému súdu nevykonal okresný súd v jej veciach žiadny procesný úkon, nevyzval ju ani na zaplataenie súdneho poplatku. Okresný súd je teda v jej veciach absolútne nečinný viac ako jeden rok a osem mesiacov.

Podľa názoru sťažovateľky konania z hľadiska právnej a skutkovej stránky nie sú zložité, ide o spory o zaplataenie relatívne nízkych peňažných pohľadávok osvedčených listinami, ktoré navrhla rozhodnúť v skrátrenom konaní vydaním platobného rozkazu. Sťažovateľka je podľa svojho tvrdenia v konaní aktívna a svojím správaním neprispela k prietahom.

Sťažnosť ústavnému súdu sťažovateľka podala bez využitia postupu podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov vzhľadom na to, že príkaz konať v týchto veciach podľa príslušných ustanovení

Občianskeho súdneho poriadku už ústavný súd uložil okresnému súdu v náleze sp. zn. III. ÚS 7/07 z 20. decembra 2007, ktorým rozhodol, že neprijatím podania sťažovateľky z 24. júla 2006 urobeného elektronickou formou a podpísaného zaručeným elektronickým podpisom bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V sťažnostiach sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Súčasne žiada, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk v každej z uvedených vecí (spolu v sume 7 760 000 Sk), ako aj úhradu trov konania.

K podaným sťažnostiam sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril okresný súd prostredníctvom svojho predsedu, ktorý v stanovisku sp. zn. Spr 1503/08 zo 4. decembra 2008 uviedol: *„Návrhy boli prijaté dňa 26. 3. 2008 Okresným súdom Čadca z dôvodu, že v zmysle rozhodnutia Nálezu Ústavného súdu SR Košice č. II. ÚS 7/07-97 zo dňa 20. 12. 2007 bolo porušené právo spoločnosti L., a. s. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a je potrebné návrhy na DVD nosiči prijať na tunajšom súde. Na DVD nosiči, ktorý bol predsedovi súdu odovzdaný dňa 26. 3. 2008 bolo 388 návrhov na začatie súdneho konania. ...*

Okresný súd Čadca hromadnou výzvou zo dňa 23. 7. 2008 oznámil žalobcovi L. a. s., že tunajší súd prijal podanie urobené elektronickou formou a podpísané zaručeným elektronickým podpisom v zmysle nálezu Ústavného súdu SR č. k. III ÚS 7/07-97 zo dňa 20. 12. 2007.

Po oboznámení sa s obsahom spisových materiálov, v ktorých sa navrhovateľ domáhal vydania platobných rozkazov, navrhovateľa súd vyzval na doplnenie návrhov na začatie konania v lehote 10 dní od doručenia výzvy, a to presné označenie účastníkov konania (meno a priezvisko) doplnené o dátum narodenia, prípadne rodné číslo.

Zároveň bol navrhovateľ vyzvaný, aby súdu oznámil, či prebieha súdne konanie vo veci vyslovenia neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ak áno, ktorý súd toto konanie vedie, pod akou spisovou značkou, prípadne iné dôležité skutočnosti, ktoré môžu mať

význam pre ďalší procesný postup súdu vo veci návrhov na vydanie platobných rozkazov. Výzva bola doručená právnickému zástupcovi navrhovateľa dňa 28. 7. 2008. V odpovedi právny zástupca navrhovateľa uviedol, že navrhovateľ trvá na takom označení, aké bolo uvedené v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Pri označovaní odporcu vychádzal z údajov, ktoré mu boli poskytnuté zo strany S. ako postupcu predmetnej pohľadávky. Pod takýmto označením platil odporca koncesionárke poplatky. K výzve na uvedenie dátumu narodenia odporcu poukazuje navrhovateľ na skutočnosť, že ustanovenia O. s. p. neustanovujú povinnosť navrhovateľa uviesť údaj o dátume narodenia odporcu v návrhu na začatie konania. Navrhovateľ týmto údajom nedisponuje. Zároveň navrhovateľ oznámil, že na Okresnom súde Bratislava I pod spis. značkou 7 C/144/2006 sa vedie konanie vo veci vyslovenia neplatnosti zmluvy o postúpení predmetných pohľadávok.

Okresný súd Čadca vyzval navrhovateľa na zaplatenie sup za návrh v sume 500,- Sk podľa pol. č. 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov. Výzva bola doručená právnickému zástupcovi navrhovateľa dňa 10. 9. 2008.

Vo všetkých spisoch, kde vystupoval ako navrhovateľ sťažovateľ bolo rozhodnuté tak, že konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, a to právoplatne.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že Okresný súd Čadca o návrhoch sťažovateľa, ktoré došli súdu dňa 26. 3. 2008, i napriek závažným vadám, ktoré tieto návrhy mali, konal bez prietahov a rýchlo. Je viac než zrejmé, že snahou sťažovateľa je získať finančný profit, pretože jednak neodstránil vady svojich návrhov, jednak nezaplatil súdne poplatky z návrhov, teda sa ku svojim návrhom správal bez záujmu, čoho výsledkom je právoplatné skončenie všetkých vecí podaných sťažovateľom. “

Zo spisu ústavného súdu vedeného pod sp. zn. III. ÚS 7/07 vyplýva, že DVD nosič s podaniami, ktorý bol pripojený k sťažnosti, bol vrátený sťažovateľke listom z 25. januára 2008.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa u neho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, v súlade s citovaným ustanovením § 31a uvedeného zákona však možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 15671/08 až sp. zn. Rvp 16058/08 a z toho vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažností a zo spisu ústavného súdu v predchádzajúcej sťažovateľkinej veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 7/07 vyplýva, že návrhy sťažovateľky boli okresnému súdu doručené kuriérom 26. júla 2006 v prílohe sprievodného listu. Okresný súd vrátil v prílohe listu z 23. augusta 2006 sťažovateľke jej podanie (DVD nosič, na ktorom boli zaznamenané jednotlivé návrhy na začatie konania) späť.

Z dôvodu neprijatia návrhov okresným súdom sa sťažovateľka v záujme ochrany svojich práv obrátila sťažnosťou z 9. októbra 2006 na ústavný súd, ktorý nálezom sp. zn. III. ÚS 7/07 z 20. decembra 2007 rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s neprijatím uvedených návrhov urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a prikázal okresnému

súdu v týchto veciach konať podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia ústavný súd vyslovil: „...V súlade s týmto príkazom bude povinnosťou okresného súdu opätovne sa zaoberať podaním sťažovateľky z 24. júla 2006 ako návrhom na začatie konania, ktorý bol urobený zákonom ustanovenou formou, a postupovať vo vzťahu k nemu podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, pričom právne účinky tohto podania zostanú zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania.“ Citovaný právny názor je pre okresný súd záväzný (§ 56 zákona o ústavnom súde).

Okresný súd začal o návrhoch sťažovateľky konať 26. marca 2008. Realizoval prvotné procesné úkony (registrácia a pridelenie návrhov, výzva na odstránenie nedostatkov návrhov, výzva na zaplatenie súdnych poplatkov). Vzhľadom na nezaplatenie súdnych poplatkov okresný súd všetky konania o návrhoch sťažovateľky z 24. júla 2006 zastavil. Podľa vyjadrenia okresného súdu zo 4. decembra 2008 boli všetky konania v uvedených veciach právoplatne skončené.

Sťažnosti na prieťahy v konaní proti okresnému súdu doručené ústavnému súdu 14. apríla 2008 sa týkajú identických návrhov. Sťažovateľka namieta porušenie síce inej súčasti základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, avšak na základe tých istých podstatných skutkových a právnych okolností vo vzťahu k tomu istému orgánu verejnej moci. Zachovaná je identita namietaného zásahu do jej základných práv - namietaná nečinnosť okresného súdu v konaniach o návrhoch urobených formou elektronického podania, ktoré okresný súd odmietol prijať s poukazom na administratívno-technickú nespôsobilosť. Sťažovateľka v tomto prípade iba zvyrazňuje druhý - časový aspekt namietaného zásahu do jej základných práv, domáhajúc sa priznania primeraného finančného zadost'učinenia.

Namietaná nečinnosť okresného súdu v konaní v období od 24. júla 2006 do 26. marca 2008 je nevyhnutným dôsledkom (sprievodným javom) toho, že okresný súd odmietol prijať ňou doručené elektronické podania s tým, že nedisponuje potrebnými

technickými prostriedkami. Vo vzťahu k tomuto zásahu však sťažovateľka v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 7/07 už dosiahla nápravu (nálezom z 20. decembra 2007) v podobe uznania (vyslovenia) porušenia jej práv ústavným súdom a v podobe príkazu ústavného súdu adresovaného okresnému súdu, aby o jej návrhoch konal podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prirodzene, vrátane § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ako aj § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá).

Označené opatrenia na nápravu porušenia ústavnosti v sťažovateľkinej veci možno vzhľadom na okolnosti daného prípadu považovať za primerané a dostatočné. Pokiaľ sťažovateľka žiada v nových sťažnostiach (ktoré sú predmetom tohto konania) kompenzáciu formou priznania primeraného finančného zadosťučinenia s poukazom na uplynulú dobu nečinnosti okresného súdu argumentujúc, že nápravu porušenia jej práv nemožno napraviť obnovením stavu pred ich porušením, a obdobie, počas ktorého trvajú predmetné konania pre ňu znamená „... výrazné obmedzenie... vlastníckych práv...“ a problémy v podnikateľskej činnosti, považuje ústavný súd sťažnosti za zjavne neopodstatnené.

V posudzovaných konaniach treba prihliadnuť na podstatnú skutočnosť, že sťažovateľka žalobami vymáha pohľadávky, t. j. majetkové práva, vo vzťahu ku ktorým nie je originálnym nadobúdateľom. Tieto pohľadávky jej boli postúpené S. Ten sa v súčasnosti v konaní, ktoré bolo vedené na prvom stupni konania Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, žalobou proti sťažovateľke domáha určenia absolútnej neplatnosti právnych úkonov, na základe ktorých malo k postúpeniu uvedených pohľadávok dojsť, t. j. absolútnej neplatnosti Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok, ako aj určenia neplatnosti ďalších súvisiacich (tzv. realizačných) zmlúv uzatvorených so sťažovateľkou. Výsledok tohto konania by mal zásadný význam pre rozhodnutie okresného súdu vo veciach sťažovateľkou uplatňovaných pohľadávok, pretože sa v ňom rieši otázka jej vecnej aktívnej legitimácie týkajúcej sa týchto pohľadávok, vymáhaných na základe elektronických podaní. S. podal Okresnému súdu Bratislava I žalobu o určenie neplatnosti uvedených zmlúv 12.

októbra 2006. Túto skutočnosť S. oznámil listom jeho generálnej riaditeľky zo 7. novembra 2006 všetkým (v tom čase 45) okresným súdom Slovenskej republiky, pričom zároveň navrhol prerušenie konaní o návrhoch sťažovateľky.

Bezprostrednou príčinnou pretrvávania stavu právnej neistoty sťažovateľky týkajúcej sa ňou uplatňovaných majetkových práv preto nebola namietaná nečinnosť okresného súdu vo veciach jej elektronických podaní v období od 24. júla 2006 do 26. marca 2008, ale skutočnosť, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, v ktorom sa rieši predbežná otázka dôležitá pre rozhodnutie v sťažovateľkiných veciach a ktoré začalo 12. októbra 2006, krátko po podaní návrhov sťažovateľky, nebolo dosiaľ právoplatne skončené. Vzhľadom na množstvo sťažovateľkiných žalôb a na skutočnosť, že po právoplatnom rozhodnutí o otázke platnosti postúpenia sporných pohľadávok by bolo možné podľa názoru ústavného súdu o sťažovateľkou uplatňovaných právach rozhodnúť pomerne rýchlo, bol procesný postup okresného súdu, ktorý by o návrhoch sťažovateľky mohol meritórne rozhodnúť až po právoplatnom skončení konania vedeného v prvom stupni Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006, primeraný okolnostiam prerokúvaných vecí.

Samotná existencia sporu „o vlastníctvo uvedených pohľadávok“, ktorý sa riešil pred Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 7 C 144/2006 (v súčasnosti vedený Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 4 Co 292/2008), zároveň relativizuje sťažovateľkino tvrdenie o obmedzení jej vlastníckych práv v dôsledku neskončenia konaní vedených na základe návrhov podaných elektronickou formou, keďže dosiaľ nie je zrejmé, či ňou uplatnené pohľadávky patria do jej majetku.

Sťažovateľka v sťažnosti akcentovala naliehavosť stavu právnej neistoty spôsobenej nečinnosťou okresného súdu zdôrazňujúc svoj aktívny postoj v konaní. O skutočnom záujme sťažovateľky na odstránení jej právnej neistoty v konaniach vedených okresným súdom však nesvedčí jej správanie. Sťažovateľka nezaplatila súdne poplatky za podané návrhy, čo spochybňuje jej skutočný záujem ako účastníčky konania o ochranu jej práv v konaniach pred okresným súdom a zároveň aj o dosiahnutie účelu základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ktorým je odstránenie stavu jej právnej neistoty.

Intenzita právnej neistoty účastníka konania je spravidla vyjadrená jeho snahou o uplatnenie svojich práv spôsobom, ktorý jej orgán rozhodujúci o jeho právach spôsobilý akceptovať, ako aj snahou o využitie všetkých účinných prostriedkov na ich ochranu.

Náprava porušenia ústavnosti, ktorú sťažovateľka dosiahla, spočívajúca vo výroku nálezu č. k. III. ÚS 7/07-97 z 20. decembra 2007 o porušení jej práv zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a výrok, ktorým ústavný súd prikázal okresnému súdu v predmetných veciach konať v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, sa ukázala ako primeraná a dostatočná.

Okresný súd začal evidovať návrhy sťažovateľky ihneď po získaní materiálno – technického vybavenia umožňujúceho prijímať podania v elektronickej forme a následne v predmetných konaniach pokračoval vo vykonávaní jednoduchých procesných úkonov smerujúcich k odstráneniu nedostatkov podaní a splneniu všetkých podmienok konania. Reagujúc na pasívny postoj sťažovateľky okresný súd konania o jej návrhoch zastavil. Konania o týchto návrhoch boli právoplatne skončené bez ich meritórneho prerokovania, čím v dôsledku správania sťažovateľky vznikol procesný stav vylučujúci pretrvávanie stavu právnej neistoty v jej veciach.

Ústavný súd vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na dĺžku konania dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je zjavne neopodstatnená. Z uvedeného dôvodu rozhodol tak, ako to je uvedené v druhom výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. januára 2009